

GAZETA LWOWSKA.

W Sobotę

N°. 203.

20. Grudnia 1817.

Wiadomości Kraiowe.

Z Łwowa. — C. K. Rząd kraiowy Galicyjski wydał trzy okólniki, z których tu wyciąg kładziemy:

Pierwszy z dnia 28. Października o-piewa: że na mocy dekretu Kamery nadwornej z dnia 11. Października r. b. wartość starych, przed rokiem 1762gim bitych rubli Rossyjskich na 1 ZR. 40 Kr., owych zaś, co od roku 1762go są bite, na 1 ZR. 28 Kr. w mocenie konwencyney ustanowioną została, i że te monety także i w Kassach skarbowych w teyże samey wartości przyymowanemi będą, jeżeli tylko nie są uszkodzone, za nadto wytarte lub oberżnięte. Wylączone są atoli od tego półciwierć ruble, oraz drobniejsze ich części.

Drugi okólnik z dnia 5. Listopada donosi: że na mocy dekretu Kancellaryi nadwornej z dnia 20. Października nie tylko umowy i układy pisemne, ale także i ustne na monetę konwencyną i inne prawem upoważnione złote i srebrne monety zawierać można, i że przy dopełnianiu takowych umów i układów należy odgad trzymać się szczególnie przepisów księgi powszechney ustaw cywilnych. Z resztą rozporządził N. Pan, że w owych przypadkach, gdzie układ summy pieniężne w ogólności bez wyszczególnienia waluty wskazuje, prawny domysł zawsze na walutę Wiedeńską zachodzić powinien.

Trzeci okólnik z dnia 21go Listopada donosi: iż na mocy dekretu Kamery nadwornej z dnia 28go Października, prosby o uchylenie i wyrażanie prenotacji z ksiąg gruntowych lub tabularnych, jeżeli się w takowych oraz i potwierdzenie uiszczonego wypłacenia zawiera, podług §. 24. Patentu stemplowego z dnia 5go Października 1806go lit. w. przywoitym stemplem, a to podług summy, której wypłacenie potwierdzonem jest, opatrzone być muszą, jeżeli do tych pr. 3b osobne, przywoitym stemplem opatrzone kwity nie są załączone.

Na aposeszenie szkoły gminney w Chórostkowie, w Cyrkule Czorkowskim, obowiązka się dziedzic zameczny, Hrabia Lewicki, oprócz odstąpienia iednego morga gruntu, jeszcze 60 ZR. w mocenie konwencyney, i 10

Korcy zboża corocznie dodawać; Dominiant Kluwince przyrzekło podobnie coroczną składkę 20 ZR. w W. W., a Gminy Dominiant Chórostkowa ofiarowały także corocznie 25 korcy zboża. — Rządowi Kratowemu przyiemnie jest, te chwalebne czyny publicznie pochwalić.

Dziedzic Milatyna, Ur. Szczepan Desboli ofiarował Galicyjskiemu i Wiedeńskiemu funduszowi inwalidów łączną kwotę 30 ZR. w W. W., co Rząd niniejszem do powszechney wiadomości podaje.

Na wsparcie subożalnych mieszkańców w Riesenberge (w Czechach) ofiarował znowu w Galicyi:

W Cyrkule Czorkowskim: — W mocenie konwencyney: Hrabia Michał Brzostowski 54 ZR. Posiadacz dóbr, nie chcący być wymienionym, 27 ZR. Ur. Jastrzębski Dziedzic Rożanówki i Ur. Słonetki Dziedzic Tlustego, po 23 ZR. 30 Kr. Ur. Karol Witwicki Dziedzic Rydodub i Ur. Czyż Dziedzic Siedkowa, po 18 ZR. Ur. Padlewski dzierżawca Czabarówki 15 ZR. Posiadacz dóbr nie chcący być wymienionym, 13 ZR. 30 Kr. Ur. Hertsch posiadacz części Nowosiołek 4 ZR. 30 Kr. Różne osoby w Kancellaryi cyrkulowey 1 ZR. 45 Kr. (Ogółem 196 ZR. 45 Kr.):

W Walucie Wiedeńskiej: Hrabia Biworowski z Kopyczyniec, 200 ZR. Dziedzic Załeszczyk 150 ZR. Baron Heydel Dziedzic Lactacza, Hrabia Gołachowski ze Skaley, Ur. Ruscański z Kossowa, Ur. Lewicki Maksymilian Dziedzic Borszczowa, Ur. Szatlański z Czarnokonic, Ur. Rakowski Dyżma dzierżawca Burdiakowiec, wszyscy po 100 ZR. Różne osoby w Kancellaryi cyrkulowey 87 ZR. Hrabina Racwska Dziedziczka Jesierza 80 ZR. Baron Błażowski Dziedzic Nowosiołek 60 ZR. Ur. Pięczykowski Dziedzic Madwedawiec. Ur. Radziszewski z Kudryniec, Ur. Hórodyski Tomasz Dziedzic Babiny, Ur. Czarkowski z Wysuczki — wszyscy po 50 ZR. Ur. Wasylewski dzierżawca Kóstłowiec 40 ZR. Ur. Zawadzki Piotr posiadacz Szerszeniowiec, Dominium Kapuścince, U. Kozicki Dziedzic Tarawki, Ur. Albinowski Dziedzic Kolendzian — wszyscy po 30 ZR. Ur. Korytko posiadacz

Szczawcy, Ur. Makowiecki posiadacz części Nowosiółki Kustyńskiey, Hrabia Lanckeroniński Jan Dziedzic Olchowicz, Ur. Ochocki Dziedzic Wierzbowicz, Dominium Laszkowce, Ur. Sierakowski dzierżawca Kociubyczyk — wszyscy po 25 ZR. Ur. Tretter dzierżawca Lanowicz, Ur. Trzemeski Jan Aloizy Dziedzic Czorthowa starego, Ur. Wolański Dziedzic Beremian — po 20 ZR. Posiadacz dóbr, nie chcący być wymienionym, 15 ZR. Poddani z Kapuścińiec 10 ZR. (O. ołem 1772 ZR.)

W Cyrkule Myślenickim: — Dominium Oświęcim 67 ZR. 57 Kr. Dominium Klucznikowice 3 ZR. 38 Kr.

Ze te dary, składa się dobroczynnym Dawcom w imieniu nieszczęśliwych mieszkańców Riesengebirgu najczulsze podziękowanie.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Gazeta Buenos - Ayreska umieściła obwieszczenie Rządu tamecznego, w którym jest wzmianka o skargach rozmaitych Narodów zagranicznych przeciwko korsarzom Ameryki południowej, z tem oświadczeniem: że Rząd wszelkiedy użyje ostrożności, aby przyczynie do tych skarg na przyszłość zapobiedz, i że tym końcem umyślną Kommissyę wyznaczono. To oświadczenie kończy się temi słowy: „Nie nam nie jest świętszego nad honor, i nie będzie zaniedbanem do odjęcia nieprzyjaciółom naszym wszelkiedy sposobności do spotwarzania nas. W Ameryce południowej nie panują ani anarchiczne, ani sanktulochie zasady. Nie ogłosiliśmy pierwej niepodległości naszey, dopóki porządek wewnętrzny przywróconym nie został.“

Według wiadomości Buenos - Ayreskich z dnia 17. Sierpnia, oddał Rząd tameczny dwa okręty Portugalskie, które korsarze jego byli zabrali, ponieważ z Portugaliją wojny mieć nie chce. W Montevideo mają okręty Buenos - Ayreskie podobnież wolny przystęp, jak i inne okręty.

Francya.

Pisma publiczne umieściły co następuje: Król Francuski trzyma się stale swojego toru mądrey oszczędności, i wciąż jeszcze znosi zbyteczne urzędy w różnych gałęziach zarządu. Tak między innymi mocą rozporządzenia Królewskiego z dnia 18go Listopada, zniesiono do dnia 1go Stycznia 1818go urzędy jeneralnych Płatników wydatków wotennych, długu publicznego i różnych wydatków, którzy

na mocy uchwały rządowej z dnia 1go miesiąca Pluviose roku VIIIgo (Lutego 1800) ustanowieni zostali; równie też zniósł urzędy Płatników Dywizy wojskowych. Od tegoż samego czasu ma wydatkami Skarbu Królewskiego pod rozkazami Ministra Przychodów zawiadować jeden ze starszych Agentów, pod tytułem Dyrektora wydatków etc.

Według rozmaitych innych rozporządzeń tegoż samego dnia wydanych, mają od 1go Stycznia 1818go zaczawszy, rachunki jeneralnych Poborców przychodów, wszystkie akta zarządu onychże z ciągu osłego roku obymować; wszystkie, w Skarbie Królewskim pod nazwiskiem Kassy jeneralney, przychodowej, wydatkowej i służbowey dotychczas będące Kassy, równie też wszystkie od nich zawisłe Kassy pomocne, są od dnia 1go Stycznia 1818go zniesione, a od tegoż samego dnia mają się wszystkie pobory i wydatki Skarbu Królewskiego w Paryżu, tak w gotowiznie, jako i w wartościach, imieniem i pod odpowiedzialnością jednej tylko osoby do składania rachunków obowiązanej, pod tytułem Kassjera Kassy centralney i służbowey Skarbu Królewskiego, załatwiać.

Rozporządzeniami Królewskimi z dnia 19go Listopada znoszą się jenerałni Zawiaadowcy (Regisseurs) i Inspektorowie prochu i saletry, którzy żółd odstawkowy (retraite) otrzymają; jenerałna zaś Dyrekcyja prochu powierza się Jenerałowi - Porucznikowi Królewskiego korpusu artyleryi, a mianowicie Hrabieciu Ruty.

Dnia 29go Listopada było znowu publiczne i powszechne posiedzenie Izby Deputowanych, na którym sey Ministrowie projekt do prawa względem zaciągu do wojska podali. Projekt ten składa się z sześciu tytułów poniższej istotney osnovy, a mianowicie:

Tytuł pierwszy. O dobrowolnem zaciągu do służby wojskowej. Gwardya Królewska, jazda, artylerya i korpus inżynierów, tudzież legiiony departamentowe tworzą się z ochotników, przyczem iednakowoż w razie niedostateczności wezwanie (appel) nastąpić może. Chcąc się do tych korpusów zaciągnąć, potrzeba 18 lat wieku liczyć, praw obywatelskich używać, i inne potrzebne własności posiadać. Niezdolnemi do zaciągnięcia się do służby Francuzkiej są osoby sądownie skazane, włóczęgi, i osoby sądownie za próżniaków uznane. Ochotnicy zaciągają się do legiionow departamentowych na lat 6., do innych zaś korpusów na lat 8. Nagroda czyli perękawiczne, wcale nie mają miejsca.

Tytuł wtóry. O wezwaniach (appells) Etat legiionow departamentowych w czasie po-

koju ustanowionym jest na 150,000 ludzi, licząc w to Officerów starszych i podrzędnych. Wezwania nie powinny tej liczby przekraczać, i nie powoływać nigdy więcej, jak tylko 40,000 ludzi. W przypadkach szczególniejszych, powinno prawo potrzebne rozporządzenie czynić. To, co każdy Departament, każdy Obwód lub Kanton dostawć powinien, wymierza się według wojskowej (negoz ludności, a częśc się wypadająca (kontyngens) wybiera się przez losy. Pierwsze ciągnięcie losów odprawi się w roku 1818tym, i tylko owi młodzienicy będą dopuszczeni, którzy w dwóch latach poprzednich zosty rok wieku swojego skończyli; wyłączeni zaś są owi, którzy w czasie prezentacyi niniejszey ustawy w związki małżeńskie weszli. Wyłączonymi od służby wojskowej są: należytego wzrostu nie mający; dla kalectwa do służby niezdolni; najstarsza sierota oycy i matki nie mająca w każdej rodzinie; jedyny albo najstarszy syn, lub w razie, gdyby go nie było, jedyny albo najstarszy wauk takiej kobiety, która w samey rzeczy jest wdową, albo ma małżonka 70 lat wieku liczącego; najstarszy z dwóch braci, których los w iednymże czasie do służby wojskowej powołuje; nakoniec ów, którego brat już pod chorągwią służy, lub w czynney służbie poległ, albowież dla ran i innych kalectw od służby wojskowej dla uwolnionym został. Za uwolnionych, i za takich, co wezwaniu już zadosyć uczynili, przypisują się ci, którzy już dobrowolnie w zaproszonych (cadres) wojskowych służbę przyjęli; żeglarze w rejestrze zapisani; Urzędnicy zdrowia, Kommissarze, i inne osoby w wojsku lądowem lub merskiem umieszczone; osoby do użycia się teologii upoważnione, które iednakwoż dyspensę tracą, jeżeli do żadnego zakonu duchownego nie wstępują; uczniowie szkół normalnych, nauki języka, szkół politechnicznych etc. etc., tudzież uczniowie szkół szczególnych wojskowych i merskich, a to szczerze nieprzystawiania nauk i rzeczy pod warunkiem nieprzystawiania nauk i rzeczy do wstąpienia do służby; nakoniec młodzienicy, którzy od Instytutu Królewskiego wielką nagrodę, albo od Uniwersytetu nagrodę honorową posykal. W razie wyciągniętego losu, wolno iest zastąpić się kim innym; potrzeba tylko, aby zastępca więcej nad 30 lat wieku nie miał, i aby posiadał te własności, jakie h się od legionistów wymaga. W razie zbiegostwa zastępcy zostaje ów, na którego los wypadł, przez jeden rok obowiązany; ten obowiązek ustaje iednakwoż wtedy, gdy obiegły zastępca w ciągu tego roku schwytanym zostanie, lub w służbie polegnie. W każdym Departamencie ma bydź utworzonym zarząd instruksyjny (cadre), gdzie się legionisci w czynności będący, do powołania swojego

sposobić będą; w razie potrzeby będą pełnić służbę kompanii departamentowych, które ustawą z dnia 23go Listopada 1815go zniszono. Służba legionowa trwa od 1go Stycznia 1818 przez lat 6. — W dniu 31wszym Grudnia każdego roku będą legionisci, którym czas służby upłynął, bez względu na wojnę lub pokój do domu rozpuszczonymi, i mogą tylko służbę miejscową sposobem w tytule 4tym przepisanyym odbywać.

Tytuł trzeci. O zaciąganiu się na nowo do służby. To dzieje się przez Intendentów wojskowych albo podrzędnych, iednakże po poprzedniczem roztrząśnieniu: czyli osoba na nowo się do służby zaciągająca, zdolną iest do tego, aby ją przyjąć do korpusu, w którym już służyła, lub do którego zaciągnąć się pragnie. Zaciąganie się na nowo, może się dzieć na 2 lata, w żadnym zaś razie czasu służby ochotników przenosić nie powinno. Takowe zaciąganie się na nowo daje prawo do lepszego żołdu, tudzież do dopuszczenia do żandarmeryi, i do weteranów w wojsku liniowem.

Tytuł czwarty. O legionistach weteranach. W każdym Kantonie znajduje się iedna kompania onychże, która się z sierżantów i z szeregowych, po skończonym czasie ich służby odesłanych, składa. Od tej służby wyłączeni są owi sierżanci i szeregowi, którzy 32 lat wieku, albo 12 lat służby swojej liczą, lub którzy dla ran i kalectwa od służby uwolnionymi zostali. Legionisci weterani mogą się żenić, lub gospodarstwo obeymować; nie są do żadney służby powołani, nawet ani wewnątrz Departamentu, wyjąwszy nadzwyczajne wypadki; do pochodu zaś nie można ich w czasach pokoju za obwód ich Departamentu, a w czasie wojny za obwód ich Dywizyi wojskowej przymuszać, chyba, gdyby się to z mocy właściwey ustawy działo.

Tytuł piąty. O karach. Wszystkie przepisy prawa, rozporządzenia, regulamina i ustawy, które się dawnego sposobu zaciągania do wojska tyczą, są i zostają zniszonymi. Sądy cywilne i wojskowe, każdy w granicach właściwości swojej, wymierzać będą prawem przepisane kary za występki, któreby się z powodu sposobu zaciągu do wojska, niniejszą ustawą prz pisanego, wydarzyć mogły. Wszyscy Urzędnicy cywilni i wojskowi, pod pawsrowszą karą obowiązują do nayskuteczniejszego zachowania przepisów tej ustawy.

Tytuł szósty. O posuwaniach na wyższe stopnie. Sierżantem ten tylko bydź może, który 20 lat wieku i przycylniey 2 lata czynney służby w wojsku regularnym liczy. Aby Officerem zostać, potrzeba 2 lata w stopniu sierżanta służyć, albo przez równie tak

długi przeciąg czasu uczyć się w szczególnych szkołach wojskowych, i mieć dobre zaświadczenia o postępach swoich. Trzecia część Podperuczników w wojsku liniowem ma się z sierżantów dobierać; a dwie trzecie części stopni Poruczników, Kapitanów, Szefów szwadronów lub batalionowych i Podpółkowników, mają się według starszeństwa lat w służbie przepędzonych, rozdawać. Nikt nie może być na wyższy stopień posunięty, jeżeli w najbliższym niższym stopniu przez 4 lata nie służył. Tylko podczas wojny czyni się wyjątek dla zasług nadzwyczajnych, albo dla czynów w rozkazie dziennym wyszczególnionych. Wszystkie inne dotychczas wydane rozporządzenia względem posuwania na wyższe stopnie, są rozporządzeniem niniejszem zniesione.

W mowie zagajającej oświadczył Minister Wojny, że Król nowego sposobu zaciągania do wojska pragnie, aby zastąpił miejsce zniesionej przez konstytucyę konskrypcyi, której już samo imię u wszystkich Francuzów jest znienawidzonym. „Pokój (rzekł między innymi Minister) dany nam jest wprawdzie pod bardzo twarde warunki, ale też tylko orężem pokoju, to jest: rozpoczętymi przez Króla uśladami, będzie można złagodzić owe warunki.“ — „Cezary Francyi (rzekł dalej) nie dopuścili jeszcze pomnożyć ludności Kraju naszego aż do tego stopnia, aby ich równowagę z systematem wojskowym innych Narodów Europejskich nadać; tymczasem jest pokój stałym i trwałym, a nowe systema zaciągu do wojska nie ma żadnego innego celu, jak tylko uzupełnienie terażniejszych szeregów wojskowych (cadres). Ten etat uzupełniony, będzie tylko w rejestrach wykazywanym, wydatki bowiem rządowe nie pozwalają na tego więcej nad koniecznie potrzebną siłę zbrojną do opędzenia służby wewnętrznej, którą już dłużej nie można obarczać Obywateli; albowiem ci od interesów i rodzin swoich oddaleni, mogliby się za to ze wszelką słuszością wynagrodzenia domagać.“

Zjednoczone Niderlandy.

Znany Las Cases, przyjaciel Napoleona Bonapartego, który wygnany był z wyspy S. Heleny do Przylądka Dobrey Nadziei, z tamąd zaś do Anglii zawieziony, lecz tamże nieprzyjęty, przybył z synem ostatni 6 dni Listopada do Brukseli i uda się do Niemiec. Las Cases zalecił się dawniej pracami literackimi, szczególniej zaś atlasem historycznym, wydanym pod nazwiskiem: Le Sage.

Znany wygnaniec Francuzki Regnault de St. Jean d'Angely, który chciał się udać

do Królowca w Prusiech, i potrzebne pozwolenie od Króla Pruskiego otrzymał, idąc do wód Akwizgrańskich umknął za pomocą swej żony i syna. Cała ta rodzina pojechała zapewne do jakiego portu Niderlandzkiego, z kąd popłynie do Ameryki północnej, gdzie, jak wiadomo, Regnault de St. Jean d'Angely dawniej bawił, i udawał, że mu pomieczanie zmysłów.

Królestwo Polskie.

Na Sejmiku szlacheckim w Powiecie Garwolińskim, obrany Posłem na Sejm: Stanisław Hrabia Jesierski; — w Powiecie Sochaczewskim: Jan Lassochi, dóbr Brochowa dziedzic; — w Powiecie Kowalskim: Maciej Wołicki Podkomorzy; — w Powiecie Gostyńskim: Teodor Dembowski, a w Powiecie Orłowskim: Kazimierz Sołkołowski, były Jenerał wojsk Polskich, orderu S. Stanisława 1wszej klasy Kawaler.

Zaś na Zgromadzeniu gminnem w Cyrkule Wtym miasta Warszawy, obrany Deputowanym na Sejm: Dominik Krysiński; — w Okręgu Radzyńskim: X. Józef Duozymiński; — a w Okręgach Gostyńskim i Orłowskim: X. Marcin Chelstowski, Dziekan Gostyński.

Persya.

Według najnowszych wiadomości od granie Perskich, wyjechał Cesarso-Rossyjski Posel, Jenerał Jermokow z Teheranu, i puścił się do Tauris, gdzie z Synem Szacha, Xicciem Aboasem Mirzą, względem przedmiotów między obu Państwami ieszcze się ułatwić mających, układy rozpoczęł. Duch obustronny jest zgodny i przyjacielski.

Przybyli do Lwowa dnia 18go i 19go Grudnia.

W. Antoniewicz Józef, z Żółkwi. — W. Byłowski Jaxa Marcelli i W. Bykowski Jaxa Antoni, z Wiedna. — J. Woronicki Celestyn Książę, z Żółkwi. — W. Wittig Haroł C. H. Radca appellacyjny, z Warszawy. — W. Zagurski Ignacy, z Czerniowier. — W. Zamoyński Antoni, z Żółkwi.

Wyjechali ze Lwowa dnia 18go i 19go Grudnia.

W. Bykowski Jaxa Marcelli, do Żółkwi. — W. Brzozowski, do Żółkwi. — W. Cichoński Antoni, do Krukienic. — W. Hrzysztofowicz Antoni, do Żółkwi. — W. Kroczewski Woyciech, do Żółkwi. — W. Kłodzki Julian, do Żółkwi. — W. Osmulski Ksietan, do Żółkwi. — W. Otfimowski Stanisław, do Rzeszowa. — W. Raab Edward, do Jass. — W. Starzyński Józef, do Radydna. — W. Strzelecki Franciszek, do Przemyśla. — W. Szusowski Maximilian, do Tarnowa. — W. Swiátkiewicz C. K. Kapitan, do Rawy.